ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Βασίλης Μηνακάκης*
Αναδημοσίευση από το narnet.gr

Την Τετάρτη 2/9/2015 η **Λαϊκή Ενότητα (ΛΑ.Ε.)** έδωσε στη δημοσιότητα την **Προγραμματική της Διακήρυξη (Π.Δ.).** Αρκετοί στην Αριστερά -ιδιαίτερα στην «εκτός των τειχών»- περίμεναν ότι η Π.Δ. θα αποτελούσε ριζοσπαστικό κείμενο και προχώρημα σε σχέση με την απάντηση της ΛΑ.Ε. στην πρόταση πολιτικής συνεργασίας που της είχε απευθύνει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Άνθρακες ο θησαυρός! Η Π.Δ. **κινείται σε διαχειριστικές ράγες, ανακυκλώνει τη χρεοκοπημένη λογική που χαρακτήριζε τον ΣΥΡΙΖΑ** πριν τις 25 Ιανουαρίου κι αντανακλά ένα **κουτσό, μισό και ουτοπικό αντιμνημόνιο.**

1. Η Π.Δ. βάζει απέναντί της την «ηγετική ομάδα της κυβέρνησης» και **όχι την κυβέρνηση** ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ συνολικά.

2. Αρχικά η ΛΑ.Ε. υποστήριζε πως η μετατροπή του «όχι» σε μνημόνιο «συνιστά απροκάλυπτο πραξικόπημα, συνταγματική εκτροπή και βιασμό κάθε έννοιας λαϊκής κυριαρχίας». Στην Π.Δ. σημειώνει ότι η προσχώρηση της ηγετικής ομάδας στο μνημονιακό μπλοκ «επέτρεψε στους **δανειστές** να προχωρήσουν σε πολιτικό πραξικόπημα και βιασμό κάθε έννοιας λαϊκής κυριαρχίας». Δηλαδή **υιοθετείται έμμεσα το επιχείρημα της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ** που αποδίδει το νέο μνημόνιο στους εκβιασμούς των δανειστών.

3. Η ΛΑ.Ε. προκρίνει ένα «πολιτικό και κοινωνικό μέτωπο ανατροπής των μνημονίων και της εξοντωτικής λιτότητας, της αντιδημοκρατικής εκτροπής και της μετατροπής της Ελλάδας σε ευρωαποικία με μοχλό το χρέος», ένα μέτωπο που θα εργαστεί για «μια άμεση, ζωτικά αναγκαία, ριζοσπαστική εναλλακτική λύση στη μνημονιακή τραγωδία». Πρόκειται για ένα **αντιμνημονιακό, δημοκρατικό-προοδευτικό, πατριωτικό μέτωπο,** όπως διευκρινίζουν σε ομιλίες τα ηγετικά της στελέχη, που όμως είναι **ρηχό, μερικό και ουτοπικό**, όπως προκύπτει από τις θέσεις που διατυπώνονται ή εκείνες που παραλείπονται.

4. Για παράδειγμα, ο στόχος για «συνολική διαγραφή του χρέους ή τουλάχιστον του μεγαλύτερου μέρους του» έχει γίνει **«συνολική διαγραφή του μεγαλύτερου μέρους του».**

5. Η ΛΑ.Ε. μιλά για «αναδιανομή του κοινωνικού πλούτου», μόνο που «θα γίνει σε βάρος των ολιγαρχών» μόνο και **όχι του κεφαλαίου γενικά ή με αλλαγή της σχέσης μισθών-κερδών υπέρ των πρώτων.** Μιλά, επίσης, για «αναδιανεμητικό φορολογικό σύστημα», ώστε να πληρώσουν οι «έχοντες και οι κατέχοντες» (έκφραση τόσο ασαφής που την έλεγε ακόμη και ο Γιωργάκης). Καμιά σαφής δέσμευση για αύξηση της φορολογίας του κεφαλαίου.

6. Σε ό,τι αφορά τους μισθούς, η ΛΑ.Ε. διεκδικεί **«σταδιακή αύξηση των κατώτατων μισθών»** (ποιοι θεωρούνται κατώτατοι;)! Για τους υπόλοιπους, μιλά **αόριστα** για «στήριξη μισθών, συντάξεων και κοινωνικών δαπανών» και σταδιακή αύξησή τους «σε συνάρτηση με τους αναπτυξιακούς ρυθμούς». Κάνει στόχο της, δηλαδή, ένα βασικό αστικό επιχείρημα: ότι για να αυξηθούν οι μισθοί πρέπει να αυξηθεί η παραγωγή κι όχι να χάσει πλούτο και κέρδη το κεφάλαιο. **Δεν τολμά να ψελλίσει ούτε καν το 751** – πολύ περισσότερο την επαναφορά των μισθών στα προ μνημονίων επίπεδα. Γιατί αυτός ο… ρεαλισμός που θυμίζει πρόγραμμα Θεσσαλονίκης του ΣΥΡΙΖΑ; Μήπως γιατί συμπλήρωμα μιας ενδεχόμενης εξόδου από το ευρώ θεωρείται όχι το «να πληρώσει το κεφάλαιο για την κρίση», αλλά η «οικονομική σταθεροποίηση» με συγκράτηση των μισθών και «δημοσιονομική πειθαρχία»; Όμως αυτή η λογική πού στρέφει τους εργαζόμενους, που με ταξικό μίσος ψήφισαν «όχι»; Σε αγώνα κατά του κεφαλαίου ή σε λογικές σταθεροποίησης του καπιταλισμού και ουτοπίες κεϊνσιανισμού;

7. Για τα υπόλοιπα μέτρα που «τερματίζουν τη λιτότητα» -άρα τα μνημόνια-, τηρείται σιγή ιχθύος. Μόνο η κατάργηση ΕΝΦΙΑ υπάρχει. Καμιά αναφορά σε μείωση των τιμολογίων των ΔΕΚΟ ή των εισιτηρίων, στην κατάργηση των άλλων φορομπηχτικών ρυθμίσεων, σε αφορολόγητο όριο κ.λπ.

8. Άφαντοι και οι 1.500.000 άνεργοι. Κανένα αίτημα γι’ αυτούς, όπως η μείωση του χρόνου εργασίας, η αύξηση του επιδόματος ανεργίας, η χορήγησή του σε όλους χωρίς προϋποθέσεις, η πλήρης ιατροφαρμακευτική κάλυψη των ανέργων. Προβάλλονται μόνο τα «αντικίνητρα στις απολύσεις» (οι εργοδότες και η Ε.Ε. χρησιμοποιούν αυτήν την έκφραση, χαρακτηρίζοντας ως «αντικίνητρο» τη μείωση ή κατάργηση των εργοδοτικών εισφορών, την επιδότηση των προσλήψεων από το κράτος κ.λπ.), η «οικονομική αναζωογόνηση που θα δημιουργεί θέσεις εργασίας» και ο στόχος για «δημόσιο, κοινωνικό, αναβαθμισμένο ΟΑΕΔ και κατάργηση των ιδιωτικών εταιρειών επινοικίασης εργαζομένων» (με την επινοικίαση ή την ελαστική εργασία που δρομολογούνται μέσω του «δημόσιου» ΟΑΕΔ τι γίνεται;).

9. Στην εργασιακή ζούγκλα, η ΛΑ.Ε. απαντά με τη γενικολογία περί «ριζοσπαστικής αναθεώρησης της εργασιακής νομοθεσίας», η οποία θα επιτευχθεί «με επαναφορά των συλλογικών συμβάσεων και των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων». Και οι ελαστικές εργασιακές σχέσεις, τα βάουτσερ της νεολαίας, η μερική απασχόληση, το αίτημα της σταθερής δουλειάς για όλους;

10. Σε ό,τι αφορά το συνολικό οικονομικό πλαίσιο, προτείνονται «ριζοσπαστικές μεταρρυθμίσεις για την αλλαγή του χρεοκοπημένου μοντέλου ανάπτυξης και την ανατροπή των κοινωνικών συσχετισμών υπέρ του λαού και σε βάρος των διαπλεκόμενων ολιγαρχών». Σαν να λέμε ότι για να επιτευχθεί η λεγόμενη «παραγωγική ανασυγκρότηση» αρκεί να τα βάλουμε μόνο με τις «διαπλεκόμενες ολιγαρχίες» και να εξασφαλίσουμε «ρευστότητα» και «ανάπτυξη» (μια ανάπτυξη που αντιμετωπίζεται αταξικά και οικονομίστικα). Ή, όπως προτείνεται αλλού, αντιγράφοντας το πρότυπο των καπιταλιστικών επιχειρήσεων «εντάσεως κεφαλαίου» τύπου Microsoft, να μετατοπιστεί το κέντρο βάρους της οικονομίας «από τη συμπίεση του εργατικού κόστους στη μεγέθυνση της προστιθέμενης αξίας». Η εικόνα για την προτεινόμενη «παραγωγική ανασυγκρότηση» ολοκληρώνεται με μια ακόμη πρόταση που **έρχεται από τα επιτελεία της ΕΕ και στηρίζεται στις χρηματοδοτήσεις των διάφορων «προγραμμάτων» της: τον «τρίτο»** (πλάι στον κρατικό και τον ιδιωτικό) τομέα, της κοινωνικής οικονομίας (συνεταιρισμοί, αυτοδιαχειριζόμενες επιχειρήσεις που έχουν εγκαταλειφθεί από τους ιδιοκτήτες τους, δομές αλληλεγγύης κ.λπ.). Προτείνεται, με λίγα λόγια, μια ουτοπία. Μια «παραγωγική ανασυγκρότηση» στο έδαφος του καπιταλισμού, που εστιάζει στις παραγωγικές δυνάμεις και την κυκλοφορία και όχι στις παραγωγικές σχέσεις και την παραγωγή, στη διανομή του κοινωνικού πλούτου κι όχι στην παραγωγή του. Γι’ αυτό δεν τίθεται θέμα αλλαγής στη σχέση μισθών-κερδών. Κι όταν προτείνονται εθνικοποιήσεις, δεν ξεπερνιέται το όριο του ανέφικτου στην εποχή μας κεϊνσιανισμού – δηλαδή του καπιταλισμού της μεταπολεμικής περιόδου.

11. Η έξοδος από το ευρώ δεν τίθεται από τη ΛΑ.Ε. με ευθύτητα. Μέσα από λεκτικές ακροβασίες, «τα ζητήματα της εξόδου από την ευρωζώνη και της ρήξης με τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές και επιλογές της Ε.Ε.» αφήνονται ως ενδεχόμενο που θα τεθεί όταν επιχειρηθεί η κατάργηση των μνημονίων. Αυτή η λογική διατυπώνεται πιο καθαρά στο δημόσιο λόγο των στελεχών της: «Θα φύγουμε από το ευρώ αν χρειαστεί». Σε ό,τι αφορά την Ε.Ε., υπάρχει αντίθεση όχι στην ουσία, τη δομή και την ταξική λογική της, αλλά στις «νεοφιλελεύθερες πολιτικές και επιλογές της Ε.Ε.» και στη «σημερινή, γερμανική ΕΕ». Το θέμα της εξόδου από την Ε.Ε., κατά τη ΛΑ.Ε., μπορεί να τεθεί από τα πράγματα. Τότε, υποστηρίζει , πρέπει να γίνει δημοψήφισμα, χωρίς να διευκρινίζει τι θέση θα υποστηρίξει.

12. Τέλος, στο θέμα των δημοκρατικών ελευθεριών, περισσεύουν οι γενικότητες περί «ριζοσπαστικού μετασχηματισμού του κράτους» και «νέας, προωθημένης Δημοκρατίας, που θα συνδυάζει την αντιπροσωπευτική με την άμεση», αλλά λείπουν μερικά... απλά, όπως η καθιέρωση της απλής αναλογικής ή η κατάργηση του καλλικρατικού πλαισίου.

Εν κατακλείδι. Η Π.Δ. της ΛΑ.Ε. απέχει πολύ από το να δικαιώνει την αντιμνημονιακή προμετωπίδα της, να υπερβαίνει τη λογική που οδήγησε στη μνημονιακή μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ, να πηγαίνει πέρα από τη διαχείριση της καπιταλιστικής τάξης πραγμάτων και να εκφράζει το ριζοσπαστισμό του «όχι» – πολλώ δε μάλλον του «όχι μέχρι τέλους». Γι' αυτό αδυνατεί να συνενώσει τους εργαζόμενους και τους νέους στην πάλη για την ανατροπή των μνημονίων, της αντεργατικής επίθεσης και των αστικών αναδιαρθρώσεων.

*μέλος της επιτροπής θεωρίας και της Π.Ε. του ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση